

VIGALA VALLA JÄÄTMEKAVA

2007 - 2011

2007

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. JÄÄTMEKAVA EESMÄRK JA ALUS	4
1.1 Jäätmekava eesmärk	4
1.2. Kava koostamise alus.....	4
2. VIGALA VALLA ÜLDISELOOMUSTUS	5
2.1. Vigala valla asend ja territoorium.....	5
2.2. Rahvastik	5
2.3. Valla majanduse struktuur.....	6
2.3.1 Valla asutused.....	6
2.3.2 Ettevõtlus	6
2.3.3. Veevarustus ja kanalisatsioon	7
3. VIGALA VALLA JÄÄTMEHOOLDUSE ISELOOMUSTUS	8
3.1 Üldülevaade Vigala valla jäätmemajandusest	8
3.2 Jäätmete teke	8
3.2.1 Segaolmejäätmed	8
3.2.2 Pakendijäätmed	10
3.2.3 Biolagunevad jäätmed.....	10
3.2.4 Tööstusjäätmed.....	10
3.2.5 Ehitus- ja lammutusjäätmed.	11
3.2.6 Tervishoiuasutuste jäätmed	11
3.2.7 Ohtlikud jäätmed.....	11
3.2.8 Muud jäätmed	12
3.3 Vigala valla jäätmehoolduse peamised probleemid	12
4. JÄÄTMEKAVA MÕJU KESKKONNASEISUNDILE	13
5. JÄÄTMEKÄITLUSE EESMÄRGID JA TEGEVUSED	14
5.1 Jäätmetekke vältimine.....	14
5.2 Jäätmekoguste ja jäätmete ohtlikkuse vähendamine ja jäätmete taaskasutamine	14
5.2.1 Segaolmejäätmed	14
5.2.2 Pakendijäätmed	15
5.2.3 Biolagunevad jäätmed.....	15
5.2.4 Puidujäätmed.....	15
5.2.5 Ehitus- ja lammutusjäätmed	15
5.2.6 Tervishoiuasutuste jäätmed	16
5.2.7 Ohtlikud jäätmed.....	16
5.2.8 Muud jäätmed	16
5.3 Korraldatud jäätmevedu.....	17
6. EESMÄRKIDE REALISEERIMINE	18
6.1. Vigala valla õigusaktid.....	18
6.2 Vigala valla ülesanded	18
6.3 Jäätmetekitaja ülesanded.....	18
6.4 Jäätmehoolduse arendamise rahastamine.....	19
6.5 Jäätmevaldajate register.	19
7. Tegevuskava eesmärkide realiseerimiseks 2007 – 2010	21
Kasutatud kirjandus.....	23

SISSEJUHATUS

Vigala valla jäätmekava on koostatud vastavalt 28. 01. 2004. a. vastu võetud *Jäätmeseadusele* (RT I 2004, 30, 208) ja sisseviidud muudatustele (RT I 2004, 30, 208; 2005, 15, 87; 37, 288; 2006, 28, 209; 58, 439; 2007, 19, 94).

Jäätmekava on Vigala valla jäätmekäitlust korraldav ja suunav dokument, mis määrab jäätmekäitluse arengusuunad järgnevas viieks aastaks. Jäätmekava on koostatud lähtudes üleriigilisest ja Raplamaa jäätmekavast ning kehtivatest jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest.

Jäätmekava üldiseks eesmärgiks on Vigala valla jäätmehoolduse korraldamine – keskkonnoahutu, majanduslikult põhjendatud ja korralduslikult tagatud jäätmekäitluse edendamise.

Kava käsitleb kõiki jäätmeliike, olenemata nende tekkesfäärist ja ohtlikkusest. Jäätmekava haarab jäätmete tekke, kogumise, sortimise, transpordi, taaskasutamise ja ohutu kõrvaldamise.

Käesolev jäätmekava on eraldiseisev dokument, mis on omavalitsuse arengukava üheks osaks. Kava realiseerimine sõltub lisaks Vigala vallas toimuvatele arengutele ka laiemast üle-eestilisest jäätmekäitluse arengust ja üldisest majandusarengust. Seetõttu tuleb käesolevat kava perioodiliselt üle vaadata ja korrigeerida.

1. JÄÄTMEKAVA EESMÄRK JA ALUS

1.1 Jäätmekava eesmärk

Jäätmekava eesmärgiks on korraldada Vigala valla jäätmekäitlust võimalikult ökonoomselt ja keskkonnasäästlikult vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja püüeldes jäätmemajanduse põhieesmärkide täitmise poole. Jäätmekava eesmärgiks on luua kogu valda hõlmav ühtne jäätmekäitlussüsteem. Sinna hulka kuuluvad muu hulgas:

- korraldatud olmejäätmevedu;
- taaskasutatavate jäätmete eraldi kogumine ja taaskasutamine;
- ohtlike jäätmete käitlus;
- biolagunevate jäätmete eraldi kogumine ja kompostimine;
- ehitusjäätmete käitlus;
- tootmises tekkivate jäätmete käitlus;
- elanikkonna teavitamine ja keskkonnateadlikkuse tõstmine.

Jäätmekava üldine eesmärk on Vigala valla jäätmehoolduse korrastamine, st keskkonnaohutuma, majanduslikult põhjendatud ja korralduslikult tagatud jäätmekäitluse edendamine, mis vastab ka Eesti Keskkonnastrateegias määratletud jäätmemajanduse põhieesmärkidele.

Üldised põhimõtted selles protsessis on järgmised:

- jäätmetekke vältimine;
- tekkivate jäätmekoguste ja nende ohtlikkuse vähendamine;
- jäätmete taaskasutamise laiendamine;
- keskkonnanõuetekohane jäätmetöötlus;
- jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine.

1.2. Kava koostamise alus

Käesolev jäätmekava koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi seadustest, mis käsitlevad ja reguleerivad jäätmetega seonduvat tegevust: *Jäätmeseadus*, *Keskkonnajärevalve seadus*, *Planeerimisseadus*, *Ehitusseadus*, *Pakendiseadus* ja teistest õigusaktidest nt *Eesti Keskkonnastrateegia*.

Käesolev jäätmekava ei hõlma jäätmeid, mis ei kuulu *Jäätmeseaduse* reguleerimisalasse:

- välisõhku suunatavad saasteained;
- reovesi ja koos reoveega käitlemisele või keskkonda suunatavad jäätmed (välja arvatud reoveesete);
- radioaktiivsed jäätmed;
- lõhkematerjalijääkidest koosnevad ja lõhkematerjale sisaldavad jäätmed;
- loomakorjused osas, mis on reguleeritud muude õigusaktidega;
- mullaviljakuse parandamiseks või mujal põllumajanduses taaskasutatud sõnnik ning muud põllu- ja metsamajanduses tekkinud loodussõbralikud tavajäätmed.
- maavarade ja maa-ainese uuringute, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkivad jäätmed ning karjäärade tootmisjäägid niivõrd, kuivõrd need on reguleeritud muude seadustega.

2. VIGALA VALLA ÜLDISELOOMUSTUS

2.1. Vigala valla asend ja territoorium

Vigala vald asub Lääne- Eestis Rapla maakonnas, jäädes Lääne-Eesti madaliku ida osasse ning Rapla maakonna edela osasse. Vigala valla pindala on 269,8 km². Vallal on ühine piir Märjamaa vallaga; Pärnu maakonna Halinga ja Koonga valla ning Läänemaa Kullamaa ja Lihula vallaga. Kaugus maakonna keskusest Raplast on 54 km, pealinnast Tallinnast 90 km, Pärnu linnast 42 km. Teiste suuremate keskusteni on Haapsalu 80 km, Lihula 53 km, Märjamaa 25 km, Kullamaa 30 km ja Pärnu-Jaagupi 13 km.

Vigala valda läbib rahvusvaheline autotrass Via Baltica.

Vigala vallas on 27 küla, suuremeteks keskusteks on Kivi-Vigala (321) ja Vana-Vigala asumid (404), Kivi-Vigala on ka vallakeskuseks.

Tabel 1. Vigala valla üldandmed

Pindala (km ²)	269,8
Elanike arv seisuga 01.09.2006	1569
Külasid	27
Tihedus	5,8 in / km ²
Mehi	776 (49%)
Naisi	793 (51%)

2.2. Rahvastik

Viimase kolme aastaga on elanike arv vähenenud 203 inimese võrra, olles 2006.a septembri seisuga 1569 inimest.

Tabel 2. Vigala valla elanike arv külade lõikes seisuga 1.september 2006. a

KÜLAD	Elanike arv
Araste	19
Avaste	11
Jädivere	46
Kausi	19
Kesu	17
Kivi-Vigala	321
Kojastu	16
Konnapere	16
Kurevere	36
Leibre	47
Läti	65
Manni	10
Naravere	67
Oese	42

Ojapere	17
Palase	12
Paljasmaa	18
Pallika	19
Päärdu	90
Rääski	22
Sääla	51
Tiduvere	44
Tõnumaa	34
Vaguja	28
Vanamõisa	48
Vana-Vigala	404
Vängla	50
ELANIKE KOKKU	1569

2.3. Valla majanduse struktuur

2.3.1 Valla asutused

Vigalas vallas on **5 haridusasutust**: Kivi-Vigala Lasteaed (2006.a septembri seisuga 20 last); Vana-Vigala Lasteaed (18 last), Kivi-Vigala Põhikool (92 õpilast + 22 eelkutsõpilast), Vana-Vigala Põhikool (115 õpilast + 8 eelkutsõpilast), Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool (400 õpilast);

5 kultuuriasutust: Kivi-Vigala Rahvamaja; Vana-Vigala Rahvamaja; Kivi-Vigala Raamatukogu; Vana-Vigala Raamatukogu; Päärdu Raamatukogu;

4 tervishoiuasutust: Vigala Hooldekodu (26 voodikohta, 15 töötajat); Vigala Apteek OÜ; Vana-Vigala Apteek, tervisekeskus OÜ Medizone;

Vallavalitsus.

2.3.2 Ettevõtlus

Põhiettevõtlusharuks on olnud põllumajanduslik tootmine, mille tootmine on suuresti langenud seoses suurmajandite likvideerimise ja väiketaluupidamiste lõpetamisega. Asemele on tulnud sellised suunad nagu puidutöötlemine, turba tootmine, riiete ja nahktoodete õmblemine, piimatoodete tootmine, turismi arendamine, kaubandus.

Tabel 6. Valla territooriumil tegutsevad suuremad ettevõtjad

	Suuremad ettevõtted	Tegevusalad
1.	AS Era Valduse	turba tootmine
2.	OÜ Sanel Bags	tekstiilitööstus
3.	OÜ S.S Vigala Puu	puidutöötlemine
4.	Märjamaa Tarbijate Ühistu	kaubandus
5.	OÜ Vigala Latte	piima tootmine, karjakasvatus
6.	OÜ Vigala Piimatööstus	piimatöötlemine
7.	OÜ Lepiku Lihatööstus	toiduainete tööstus

8.	OÜ Liisu Rõivad	tekstiilitööstus
9.	OÜ Enge Lukoil tanklad	kütusemüük-teenindus

Vigala valla paiknemine Matsalu vesikonnas ning jõgederohkus on soodustanud veeturismi teket, millega tegeleb FIE Lia Veskimägi turismitalu. Teine, Härma turismitalu, pakub enam seminari- ja ürituste läbiviimise teenust. Vajadusel tegelevad nad ka majutusteenuse pakkumisega.

Vigala vallas on kuus kauplust, bensiinjaam-toitlustusettevõtte, autoteenindus, AS Eesti Posti kaks postkontorit.

2.3.3. Veevarustus ja kanalisatsioon

Ühisveevarustuse ja kanalisatsiooniga on haaratud põhiliselt Kivi-Vigala ja Vana-Vigala piirkonnad. Teistes külates ühiskanalisatsioon puudub suure hajaasutuse tõttu. Olemasolevad vee- ja kanalisatsioonitrassid vajavad renoveerimist, kuid lekete puhul nad keskkonnale olulist mõju ei avalda. Olukord paraneb 2007.a algava Matsalu alamvesikonna vee ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimise projekti elluviimisel.

3. VIGALA VALLA JÄÄTMEHOOLDUSE ISELOOMUSTUS

3.1 Üldülevaade Vigala valla jäätmemajandusest

Vigala valla ettevõtete ja elanikel on jäätmete kogumiseks oma konteinerid, samuti on vallavalitsuse poolt paigaldatud üldkasutatavad konteinerid nii segajäätmete kui sorteeritud jäätmete kogumiseks. Jäätmeveo teenust kasutab enamuse valla ettevõtteid, vähesemal määral on jäätmeveoga haaratud eramajapidamised. See võib olla ka põhjuseks, miks täituvad kiiresti valla avalikud jäätmekonteinerid ning tekivad illegaalsed ladestused.

Vigala vallas tegutseb kolm jäätmeveo ettevõtet - Ragn-Sells Eesti AS, AS Cleanaway, Resk OÜ.

Vigala vallas prügilaid ei ole. Ladestamine toimub vastavalt jäätmevedaja enda jäätmeveolubade järgi. Palase külas Tapu prügila ja Avaste külas Ahtama prügila suleti 2001. aastal. Sulgemisele järgnevatel aastatel ei ole selgunud suletud prügilatest tulenevat negatiivset mõju pinnasele, pinn- ja põhjaveele ega ümbritsevale keskkonnale tervikuna. Seetõttu ei vaja nad ka täiendavat seiret.

Taaskasutatavatest jäätmetest kogutakse Vigala vallas segapakendit ja paberjäätmeid (vanapaber), mille vedu toimub OÜ Resk ja Eesti Pakendiringluse koostöona.

Kord aastas korraldatakse Vigala vallavalitsuse poolt tasuta olme- ja suuremõõtmeliste jäätmete äravedu. Ohtlike jäätmete vedu on vald aeg-ajalt korraldanud, kuid regulaarselt toimuvat jäätmevedu ei toimu.

3.2 Jäätmete teke

Vigala vallas tekkivaid jäätmeid, arvestades ka ettevõtete iseärasusi, võib liigitada järgmiselt:

- a) kõigis inimtegevuse valdkondades tekkivad jäätmed;
  - kodumajapidamistes tekkivad segaolmejäätmed;
  - ettevõtetes, asutustes jm. tekkivad olmejäätmetega sarnased jäätmed;
  - taaskasutatavad jäätmed;
  - biolagunevad jäätmed;
  - ehitus- ja lammutusjäätmed;
  - ohtlikud jäätmed;
- b) muud jäätmed, mis sõltuvad ettevõtte profiilist.

Tegelikkuks vastavate jäätmekoguste leidmisel on suureks probleemiks jäätmearuandluse täitmine vähesete ettevõtete poolt ning osaliselt ka esitatud aruannete ebakorrektnen täitmine. Riiklikus jäätmetestatistikas leiavad vähe kajastamist korraldatud jäätmeveoga mitte liitunud jäätmetekitajad, kes veavad oma vahenditega tekkivad jäätmed ladestamisele, samuti nii kodumajapidamistes kui ettevõtluses kohapeal taaskasutatavad või kõrvaldatavad jäätmed, illegaalselt ladestatavad jäätmed.

3.2.1 Segaolmejäätmed

Peamise koguse Vigala vallas tekkivatest jäätmetest moodustavad nii kodumajapidamistes kui ettevõtluses tekkivad olmejäätmed. Valdav osa vallas tegutsevatest ettevõtetest on sõlminud jäätmekäitlejatega olmejäätmete üleandmiseks lepingud.

Kivi-Vigala ja Vana-Vigala küla elanute elanikud on jäätmeveoga liitunud. Teiste külade osas on tavaks ulatuslik kohapealne käitlemine (komposteerimine, põletamine). Sügiseti on majapidamiste olmejäätmetes biolagunevate jäätmete (puulehed, risu) osakaal suurem.

Jäätmekäitlejate poolt kogutavate olmejäätmete kogus on arvestuslikult tekkivast jäätmekogusest oluliselt väiksem. Jäätmeveoga mitteliitunud majapidamised võivad olla ka peamiseks illegaalsete jäätmelademete tekke põhjuseks.

Raplamaal tekkis segaolmejäätmeid 2004. aastal ühe inimese kohta, arvestamata asutusi, kaubandust ja tööstusesettevõtteid, sõltuvalt asustustihedusest, 100 kuni 185 kg. (Raplamaa Jäätmekava 2004)

Tabel 7. Vigala vallas tekkivad hinnangulised segaolmejäätmete kogused külade kaupa.

KÜLAD	Elanike	kg/a inimese kohta	Kokku kg/ aastas
Araste	19	160	3040
Avaste	11	160	1760
Jädivere	46	160	7360
Kausi	19	160	3040
Kesu	17	160	2720
Kivi-Vigala	321	160	51360
Kojastu	16	160	2560
Konnapere	16	160	2560
Kurevere	36	160	5760
Leibre	47	160	7520
Läti	65	160	10400
Manni	10	160	1600
Naravere	67	160	10720
Oese	42	160	6720
Ojapere	17	160	2720
Palase	12	160	1920
Paljasmaa	18	160	2880
Pallika	19	160	3040
Päärdu	90	160	14400
Rääski	22	160	3520
Sääla	51	160	8160
Tiduvvere	44	160	7040
Tõnumaa	34	160	5440
Vaguja	28	160	4480
Vana-Vigala	404	160	64640
Vanamõisa	48	160	7680
Vängla	50	160	8000
VIGALA Kokku	1569		251 040

Võttes keskmiseks 160 kg segaolmejäätmeid aastas ühe inimese kohta Rapla maakonnas, saame Vigala valla keskmiseks segaolmejäätmete koguseks aastas 251 tonni.

2006.a kogus Ragn-Sells Vigala vallast 182 tonni ja OÜ Resk 30 t jäätmeid, kokku seega ca 212 tonni jäätmeid. Hajaasutuse tõttu ei ole kõik valla külad seotud jäätmeveoga, mistõttu elanikel tuleb ise organiseerida jäätmete vedu, palju tegeletakse kohapealse jäätmete käitlemisega. Tulenevalt eelnevast peaks hinnangulised jäätmekogused tuleviku kohta olema suhteliselt reaalsed ja objektiivsed.

3.2.2 Pakendijäätmed

Üleriigilise jäätmekava kohaselt moodustab pakendijäätmete kaaluosa olmejäätmete üldmassist ca 30 %, mahult on pakendijäätmeid olmejäätmetest ca 60 %. Pakendijäätmetest poole moodustavad paberi- ja papijäätmed, edasi klaas-, metalli- ja plastikpakendid.

Seoses hajaasustusega Vigala vallas ja üksikmajapidamistega taaskasutatakse enamuse paberi- ja papijäätmetest majapidamistes enestes ning nende osakaal olmejäätmete hulgas on väike.

Pakendijäätmete kogumissüsteem toimib peamiselt aktsiisimaksuga koormatud pakendite osas (peamiselt alkoholi ja karastusjookide ühekorra- ja ringluspakend), mille elanikud olemjäätmete hulgast välja sorteerivad ning kaupluste poolt tagasi ostetakse.

Teiseks pakendijäätmete kogumissüsteemiks on nende sorteeritud kogumine valiksorteerimiskonteinerite kaudu. Sellise süsteemi abil kogutavate pakendijäätmete kogus sõltub eelkõige omavalitsuse ja elanikkonna keskkonnateadlikkusest. Vigala vallas on paigaldatud 3 segapakendi konteinerit Kivi-Vigala külasse, 1 Vana-Vigala külasse ja 1 paberjäätmekonteiner (vanapaber) Kivi-Vigala külasse.

3.2.3 Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed on orgaanilised jäätmed, mis lagunevad bakterite, mikroorganismide ja seente toimel – toidujäätmed, aia- ja haljastusjäätmed, reoveesete jmt. Biolagunevad jäätmed moodustavad suure osa olmejäätmetest, nende ladestamine prügilates on üheks peamiseks prügilate keskkonnamõju põhjustajaks (reostunud nõrgvete teke, haisu ning prügilagaasi eraldumine).

Biolagunevatele jäätmetest lisanduvad samuti olmelise päritoluga haljastusjäätmed, mis tekivad nii üldkasutatavatel aladel (pargid, kalmistu) kui koduaedades. Haljastusjäätmeid kogutakse peamiselt üldkasutatavatel aladel, andmed tekkivate jäätmekoguste kohta on puudulikud. Koduaedades tekkivate haljastusjäätmete käitlemisel on laialt levinud kohapealne kompostimine, põletamine, mistõttu need jäätmed ei satu tsentraliseeritud jäätmekäitlussüsteemi.

Vanapaber ja papp

Prügilasse ladestatavate jäätmete hulgas on paberi osa Vigala vallas oluliselt väike, sest palju paberijäätmeid põletatakse majapidamistes, vaid osa satub segaolmejäätmete hulka.

3.2.4 Tööstusjäätmed

Tööstuslik tootmine on Vigala vallas üsnagi mitmekesine, jäätmekäitluse aspektist on olulisemateks tööstusharudeks puidutöötlemine, õmblustööstus, põllumajanduslik tootmine, toiduainetööstus ja turba tootmine. Vigala vallas tegutsevad tööstusettevõtted ei oma jäätmeluba ega osale jäätmearuandluses, mistõttu tekkivad jäätmekogused jäätmestatistikas ei kajastu.

Põllumajandusliku tootmisega kaasneb mitmesuguseid taimsete ja loomsete kudede jäätmeid. Loomakasvatuse jäätmed – taaskasutatav sõnnik ja loomsed jäätmed – ei kuulu otseselt *Jäätmeseaduse* reguleerimisalasse. Seetõttu jäätmestatistikas enamasti ei kajastu tekkivad ning taaskasutatavad sõnniku ning allapanu kogused. Vigala vallas loomakasvatuses tekkiv sõnnik

pea täielikult taaskasutatakse mullaviljakuse tõstmiseks. Sõnniku hoidmisel tuleb tähelepanu pöörata veekaitsenõuete täitmisele ning laotamisele kehtestatud ajalisi ja ruumilisi piiranguid.

Toiduainete tootmisega tegelev OÜ Lepiku Lihatööstus utiliseerib tootmise käigus tekkivad loomsed jäätmed Väike-Maarja loomsete jäätmete käitlemistehases ega oma vallale keskkonnoahtlikku mõju.

Turba tootmisega erilisi tootmisjäätmeid ei kaasne, pigem tekib asutusel tootmisperioodil teatud kogus ohtlikke jäätmeid - vanad akud, õlid, õlised kaltsud, jms, mida kohapeal Vigala vallas loovutada ei saa. Nende jäätmete utiliseerimine on ettevõtte enda korraldatud.

Piimatööstusettevõttel tekib teatud hulk tavalist olmejäätmeid, mille realiseerimine on korraldatud vastava jäätmekäitlusfirmaga. Olulise jäätmena tuleb ära märkida tootmisprotsessi käigus tekkivat reovett, mida tuleb nõuetekohaselt puhastada. Selleks on OÜ Vigala Piimatööstus käivitanud uue reovee puhasti ehitamisprotsessi.

Tekstiilitööstustes tekkivad riidejäätmeid taaskasutatakse valla põhikoolides ja lasteaedades õppematerjalina (OÜ Liisu Rõivad), mõningal määral läheb jäätmeid ka segaolmejäätmete hulka. Nahaõmblustööstusel on sõlmitud jäätmete utiliseerimiseks leping jäätmekäitlejaga Ragn-Sells.

Transpordiga seotud jäätmete all käsitletakse mootorsõidukite kasutamise ja hooldusega seonduvaid jäätmeid. Antud jäätmete puhul on valdavalt tegemist probleemsete jäätmetega, sh. ohtlike jäätmetega. Peamisteks antud valdkonnas tekkivateks jäätmeteks on vanaõlid, kasutatud akud, vanarehvid, romusõidukid ning neist eemaldatud metallid, plastid jmt.

Vigala vallas tegutseb autoremondi töökoda, milles tekib erinevaid transpordivahendite hooldusega seotud jäätmeid. Jäätmete realiseerimine on ettevõtte enda korraldada. Sarnaseid jäätmeid tekib ka kodumajapidamistes, põllumajandus- ning transpordiettevõtetes, kus toimub transpordivahendite kohapealne hooldus. Kontroll ja täpsed andmed nende jäätmete realiseerimise üle vallal puudub.

3.2.5 Ehitus- ja lammutusjäätmed

Vigala vallas ehitus- ja lammutusjäätmete organiseeritud eraldi kogumist ja ladestamist ei toimu, nendega tegelevad eraisikud ja ettevõtted ise. Kasutuskõlblikke lammutusjäätmeid taaskasutatakse uuesti teiste ehitiste juures, puitmaterjali on kasutatud kütteks. 2005. a ei väljastanud Vigala Vallavalitsus ühtegi lammutusluba.

3.2.6 Tervishoiuasutuste jäätmed

Vigala vallas on tervishoiujäätmeid tekitavateks ettevõteteks Vigala Hooldekodu, Vigala Tervisekeskuses asuv OÜ Medizone (perearstikeskus) ja kaks apteeki.

Valla territooriumil tegutsevad tervishoiu- ja veterinaarteenuse osutajad peavad tekkinud jäätmed sorteerima liigiti, vajadusel märgistama ja säilitama nõuetekohaselt kuni jäätmete üleandmiseni vastavate jäätmete käitluslitsentsi ja vastavat jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale. Ohtlike jäätmete üleandmine käitlejale toimub ülddise ohtlike jäätmete kogumise korras.

Kodus majapidamises tekkivad meditsiinijäätmed (vanad ravimid) saab ära anda ohtlike jäätmete kogumiskonteineritesse.

3.2.7 Ohtlikud jäätmed

Ohtlike jäätmeid tekib Vigala vallas nii koguseliselt kui sortimendilt võrdlemisi vähe, ohtlike jäätmeid tekitavaid ettevõtteid Vigala vallas pole.

Valdavalt on tegemist olmesfäärile iseloomulike ohtlike jäätmetega. Peamisteks tekkivateks ohtlikeks jäätmeteks on vanaõlid ning muud õlidega seonduvad jäätmed, akud, patareid ning elavhõbedalambid. Lisaks kodumajapidamistes tekkivad ravimite ja kodukeemia jäägid ning värvijäätmel.

Segajäätmete ohtlikkuse vähendamiseks on väga oluline eraldada tekkivad ohtlikud olmejäätmed mitteohtlikest ning tagada nende keskkonnaohutu käitlemine.

Vald on korraldanud tasuta ohtlike jäätmete kogumise ringe, kuid see ei toimu korrapäraselt.

3.2.8 Muud jäätmed

Kogukateks jäätmeteks on oma tarbimisväärtuse minetanud või muudel põhjustel kasutuselt kõrvaldatud mööbel, pliidid ja muu majapidamistehnika. Üldjuhul on tegemist tavajäätmetega, kuid osad neist võivad sisaldada ka ohtlike aineid (külmkappides kasutatav freoon, halogeenlambid, raskmetallid, elektri- ja elektroonikaseadmetes sisalduvad ohtlikud ühendid, jms).

Kogukad jäätmed tekitavad probleeme jäätmeveol ning jäätmete ladustamisel. Vastavasse kogumiskohta toodud kogukate jäätmete uuesti kasutuselevõtmise praktika on teistes maades laialt levinud, viimastel aegadel on taolist tegevust hakatud rakendada ka Eestis. Kohesest taaskasutusest samm edasi on nimetatud asjadele pisiremondi tegemine enne kasutusse võtmist. Suuremõõtmeliste jäätmete kogumiseks on kevadeti organiseeritud vallasisene tasuta tavajäätmete kogumise ringe.

3.3 Vigala valla jäätmehoolduse peamised probleemid

- Jäätmestatistikast jäävad välja jäätmeveoga haaramata jäätmetekitajad, illegaalselt ladustatavad jäätmed, tekkekohas kompostitavad ja põletatavad jäätmed. Olmejäätmete algarvestus ja statistika iseloomustavad mitte jäätmete teket, vaid kogutud ja käideldud olmejäätmete kogust.
- Reaalsed andmed käideldavate jäätmete koguste kohta puuduvad, vähesed ettevõtted esitavad jäätmearuandeid.
- Elanikkonna haaratus korraldatud olmejäätmeteenusega on vähene (suure hajaasustuse tõttu). Lepingud jäätmekäitlusettevõttega on olemas vaid suuremates keskustes olevatel eramutel ja korteritel.
- Olmejäätmete kohtsorteerimine on tagasihoidlik, valdav enamus kogutud olmejäätmetest ladestatakse prügilas.
- Vallas on liiga vähe sorteeritud jäätmete kogumise konteinereid, eraldi kogutud jäätmete kvaliteet on madal.
- Puuduvad puidu, haljastusjäätmete ja ehitusjäätmete sorteeritud üleandmise ja käitlemise võimalused.
- Vajalik on jäätmekogumispunkti olemasolu, kus toimuks jäätmete sorteeritult kogumine või ka kohapealne sorteerimine, taaskasutusse suunamine, metalli, elektroonikaseadmete, suuregabariidiliste jne. jäätmete kogumine.

4. JÄÄTMEKAVA MÕJU KESKKONNASEISUNDILE

Vigala vallas jäätmekäitlust, mis vajab loodusvara (vesi, turvas, savi, pinnas, jm), ei toimu ja lähiajal ei ole ka ette näha.

Jäätmekäitluse negatiivse keskkonnamõju kontrollimise ja vähendamise eeltingimuseks on kõigi jäätmetekitajate haaramine korraldatud jäätmekäitlussüsteemi ja kontroll tekkivate jäätmevoogude üle.

Jäätmete kogumise keskkonnamõju avaldub eelkõige nende ladustamisel. Tähelepanu tuleb pöörata ohtlike jäätmete ohutule ladustamisele või nende üleandmisele käitlejale.

Vigala valla prügilad Ahtama ja Tapu on 2001. aastast suletud ning kaetud. Sulgemisele järgnevatel aastatel ei ole selgunud suletud prügilatest tulenevat negatiivset mõju pinnasele, pinn- ja põhjaveele ega ümbritsevale keskkonnale tervikuna. Seetõttu ei vaja nad ka täiendavat seiret.

Jäätmete taaskasutamise keskkonnamõju sõltub taaskasutamise meetoditest ja tingimustest, mille määrab jäätmete korduskasutuse või taaskasutatava materjali taastootmise viis. Vigala vallas toimuva jäätmete taaskasutusega ei kaasne korrektse tegevuse korral olulist keskkonnamõju. Paljud valla majapidamised taaskasutavad olmejäätmeid: paber, papp ja puidujäätmed põletatakse kütusena; biolagunevad ja orgaanilised jäätmed kasutatakse kompostina; sõnnik mullaviljakuse tõstmiseks. Sõnniku käitlusel tuleb tagada sõnnikuhoidlate vastavus kehtestatud veekaitsenõuetele, sõnniku laotamisel tuleb järgida selleks kehtestatud piiranguid (nii ajalised kui ruumilised).

Puidujäätmete taaskasutusel (kasutamisel kütusena) tuleb tagada sobivad põletustingimused, vältida tuleb ohtlike ainetega immutatud või reostunud puidu põletamist.

Negatiivset keskkonnamõju põhjustavad aga omavoliliselt keskkonda viidud prügihoormad, eriti ohtlikud jäätmed, mida võib aeg-ajalt leida nii valla metsadest, rabadest ja teeservadelt.

Kontroll jäätmeseaduse nõuete rikkujate väljaselgitamiseks on olnud ebapiisav ja vajab tõhusamat tegutsemist ning ka koostööd erinevate institutsioonide vahel.

5. JÄÄTMEKÄITLUSE EESMÄRGID JA TEGEVUSED

Vigala valla jäätmehoolduse eesmärkideks on suurendada elanikkonna keskkonnateadlikkust, mõjutada valla elanikke tarbimisharjumusi, tõhustada ettevõtete ja asutuste jäätmehoolduse/veo/käitluse tegevust.

5.1 Jäätmetekke vältimine

- rakendada loodusvarade ja toorme säästlikuks kasutamiseks parimat võimalikku tehnikat, sealhulgas tehnoloogiat, milles võimalikult suures ulatuses taaskasutatakse jäätmeid;
- kavandada, projekteerida, valmistada ja sisse vedada eeskätt selliseid tooteid, mis on kestvad ja korduskasutatavad ning mille kasutuselt kõrvaldamisel tekkivad jäätmed on taaskasutatavad võimalikult suurel määral;
- tõsta elanikkonna ja ettevõtjate teadlikkust jäätmetekkega kaasnevatest ohtudest ja nende vältimise ja vähendamise võimalustest
- kujundada kogu valla elanikkonnas keskkonnasõbralikke harjumusi ja kaasata neid keskkonnateadliku ellusuhtumise kujunemisse

5.2 Jäätmekoguste ja jäätmete ohtlikkuse vähendamine ja jäätmete taaskasutamine

Jäätmehoolduse üldiseks eesmärgiks on jäätmetekke ja jäätmetest põhjustatud kahjulike mõjude vältimine ja vähendamine:

- eelistada tootmistegevuse arendamisel valla territooriumil tootmist, millega kaasneb võimalikult väike jäätmete teke
- maksimaalselt püüda vältida tootmistegevust, kus tekivad ohtlikud jäätmed
- laiendada ja tõhustada jäätmete sorteerimist ja taaskasutamist, paigaldades eriliigilisi konteinereid ja kompostreid
- kehtestada ehitisprojektide esitajatele nõue taaskasutatavate ehitus- ja lammutusjäätmete ja ohtlike jäätmete eraldi kogumiseks ja jäätmekäitlejale üleandmiseks
- lubada tavajäätmete vedu teenustööna (kui veoks ei ole nõutav jäätmeluba) ainult isikutel, kes on registreeritud asukohajärgses keskkonnateenistuses
- uute ja rekonstrueeritavate ettevõtete puhul parimate võimalike jäätmevaese tehnoloogiate rakendamine;
- kõikide ettevõtete puhul jäätmekäitlussüsteemi parem korraldatus ja kaasatus

Vigala valla elanikel on võimalik tasuta ära anda erinevat plast-, klaaspakendit ja joogikartongi Märjamaa Jäätmejaama. Samuti võetakse seal elanikelt tasuta vastu ohtlike jäätmeid (akud, patareid, määrdeõlid, värvid, jms).

5.2.1 Segaolemejätmed

Segaolemejätmed tekivad nii kodumajapidamistes, asutustes kui ka ettevõtetes. Vigala vallas, nagu ka kogu Eestis, on prognoositav olmejäätmete tekke kasv.

Kuna käesolevas jäätmekavas analüüsitud jäätmekogused baseeruvad olemasolevatel statistilistel ja ebakvaliteetsetel andmetel, on raske püstitada eesmärke jäätmete vähendamiseks.

Segaolemejätmete koguste vähendamiseks ja taaskasutamise suurendamiseks:

- tuleb 2007.a koostada ja täpsustada jäätmete kogused andmekogude koostamisel saadavatest konkreetsetest andmetest lähtudes.
- paigaldada täiendavad konteinerid vastavalt tegevuskavale Kivi-Vigala ja Vana-Vigala küladesse
- ettevõtted peavad tegelema kohtsorteerimisega: eraldama segaolmejäätmete hulgast muud jäätmed (nt ehitus- ja lammutusjäätmed; taaskasutatavad materjalid: paber, papp, metall) ja võimalusel taaskasutaksid sorteeritud olmejäätmeid.

5.2.2 Pakendijäätmed

Pakendijäätmed moodustavad olulise osa olmes tekkivatest jäätmetest, uuringute alusel moodustavad pakendijäätmed olmejäätmete üldmassist kuni 30%.

Prioriteetseks suunaks on pakendi ja pakendijäätmete vähendamine:

- elanikkonna kui jäätmetekitaja vastavasuunaline harimise ja selgitustööga (säästev tarbimine, kaupade teadlik valik jne).
- paigaldada täiendavad pakendikonteinerid suurematesse asumitesse
- pakendijäätmete sorteerimine nende tekkekohas
- soodustada pakendi või pakendimaterjali ringlust või taaskasutamist muul viisil, mis tagaks pakendijäätmete taaskasutamise pakendiseaduses ettenähtud mahus;

5.2.3 Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed moodustavad olulise osa segaolmejäätmetest. Biolagunevate jäätmete koguste vähendamisel on võtmeroll ladestatavate segaolmejäätmete koguste vähendamisel ning prügilate keskkonnaohu minimeerimisel.

- haljastusjäätmetest saab eristada ühiskondlikel aladel ja koduaedades tekkivad haljastusjäätmed. Haljastusjäätmete koguste vähendamiseks tuleb propageerida nende kohapealset kompostimist, millega enamuse majapidamisi ka tegeleb.
- kortermajade puhul on võimalik rakendada kompostreid, kuid kuna on tegemist uudse lähenemisega, ei saa sellele esialgu panna suuri lootusi.
- paber- ja papijäätmete koguste vähendamine on võimalik eelkõige paberi- ja papijäätmete kogumisvõrgustiku rajamise abil.

5.2.4 Puidujäätmed

Puidujäätmete koguse vähendamine on seotud puidu kui loodusvara säästva kasutamisega.

Ohtlike ainetega töödeldud puidujäätmeid käsitletakse ohtlike jäätmetena ning need tuleb üle anda otse ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele.

5.2.5 Ehitus- ja lammutusjäätmed

Käesoleval ajal puudub ülevaade piirkonnas tekkivate ehitus- ja lammutusjäätmete koguste kohta.

Lähtudes tõese statistika puudumisest Vigala vallas, tuleb eraldi eesmärgina rõhutada vajadust saavutada kontroll tekkivate jäätmekoguste üle.

Ehitus- ja lammutustöödel saab jäätmeteket vältida ja koguseid vähendada:

- nõuda kõigilt ehitus- ja remonttööde teostavatel isikutelt ehitusprojekti esitamist, mis sisaldab lammutus-ehitustöödel tekkivate jäätmete ligikaudseid koguseid ja nende käitluskohad
- suurendada korduskasutatavate materjalide kasutamist

- vähendada materjalide raiskamist tööde kõigil etappidel
- vähendada ohtlike ainete ja ehitusmaterjalide kasutamist

Tekkinud ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemisel on eesmärgiks nende kohapealne sorteerimine ja taaskasutamine.

5.2.6 Tervishoiuasutuste jäätmed

Tervishoiul tekkivate erikäitlust vajavad jäätmete ohtlikkuse vähendamiseks:

- korrastada esmatasandi tervishoiuasutuste tervishoiujäätmete käitlussüsteem vastavalt seadusandlusele (sh. jäätmete sorteerimine, identifitseerimine, pakendamine ja märgistamine) ja suunata vastavalt pakendatud nakkusohtlikud jäätmed kahjutustamiseks vastavat litsentsi omavasse ettevõttesse.
- üle anda vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlejale, antud jäätmete vedu tuleb korraldada läbi ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omava ettevõtte.

5.2.7 Ohtlikud jäätmed

Kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumissüsteemi arendamiseks:

- teha elanikkonna hulgas selgitustööd tagamaks ohtlike jäätmete sorteerimist kohapeal, teavitada elanikkonda ohtlike jäätmete kogumispunktide asukohast ning kogumisringide toimumisest
- rajada patareide kogumiskohtade võrgustik vastavalt tegevuskavale valla suurematesse üldkasutatavatesse hoonetesse
- haarata ohtlike jäätmete kogumisringidega kõik piirkonna suuremad külad
- arendada olemasolevat ohtlike jäätmete kogumisvõrgustikku, tagada üksnes olmes tekkivate jäätmete vastuvõtt
- korraldada vähemalt kord aastas tasuta ohtlike jäätmete kogumisringi

Ettevõtluses tekkinud ohtlikud jäätmed tuleb jäätmetekitajal anda käitlemiseks üle ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele. Ettevõtluses tekkivate ohtlike jäätmete käitluse seisukohalt on eesmärkideks:

- saavutada kontroll kõikide ohtlike jäätmeid tekitavate ettevõtete üle, kaasa arvatud väikeettevõtlus (sh. autotöökojad ja –lammutused)
- nõuda ohtlike jäätmete kogumisel tervise- ja keskkonkakaitseliste nõuete täitmine
- vajadusel rajada ettevõtetesisesed ohtlike jäätmete kogumispunktid
- lõpetada ohtlike jäätmete käitlemine selleks õigust mitte omavate isikute poolt
- jääkreostuskollete ohtlikkuse välja selgitamine ja vajadusel saneerimine

5.2.8 Muud jäätmed

Transpordijäätmed tekivad nii kodumajapidamistes kui ettevõtluses (sh autohooldused). Vanarehvide käitlemise lahendused tuleb leida riiklikul tasemel, luues selleks vastavad majanduslikud ning tehnilised tingimused. Vigala valla elanikel on võimalus tasuta vanarehve üle anda firmale OÜ Resk.

Vigala valla piirkonnas on mootorsõidukite ja nende osade käitlemisel eesmärgiks saada kontrolli alla autode remonditöökojad. Samuti tagada nendes toimuva tegevuse vastavus karmistuvate keskkonnanõuetega, nõudes ettevõtetelt vastavate lubade ning litsentside olemasolu ning jäätmearuandluse täitmist. Eesmärgi täitmisel tuleb teha koostööd riikliku keskkonnajärelevalve asutusega.

Kasutuselt kõrvaldatud *elektri ja elektroonikaseadmed* ja nende osad on Jäätmeseaduse kohaselt probleemtooted, mille tootja on kohustatud tagama tema valmistatud, edasimüüdud või sisseveetud probleemtoodetest tekkivate jäätmete kokkukogumise ja nende taaskasutamise või kõrvaldamise. Vigala valla eesmärgiks on korraldada vähemalt kord aastas elektri- ja elektroonikaseadmete ning kogukate jäätmete vallaelanikele tasuta äraandmise kogumisringe.

5.3 Korraldatud jäätmevedu

Jäätmekäitluse korraldamine jaguneb riikliku, maakonna, kohaliku ja ettevõtte tasandi vahel. Kohaliku omavalitsuse tasandil moodustada Vigala vallas üks korraldatud jäätmeveo piirkond. Suuremat tähelepanu Vigala valla jäätmehoolduse planeerimisel tuleb pöörata hajaasustusega piirkondade kaasamisele korraldatud jäätmekogumissüsteemiga.

Vigala vallas rakendatakse kolmetasandilist jäätmekäitlussüsteemi:

Esimene tasand – jäätmevaldajate poolne jäätmete sorteerimine nende tekkekohas, st. kodumajapidamistes, orgaaniliste jäätmete kompostimine koduaias ning põletatavate jäätmete (paber, papp, puit) põletamine lokaalsetes küttekolletes.

Teine tasand (kohaliku omavalitsuse tasand) – elanikkonnalt kohtsorteeritud jäätmete kogumine jäätmete kogumispunktides ja üksikkonteinerites (s.h pakendikonteinerid).

Kolmas tasand – jäätmekäitluskoht, kus toimub jäätmete taaskasutamine või kõrvaldamine. Vigala vallas on kolmanda tasandi jäätmekäitluskohaks segaolmejäätmete kõrvaldamisel Pärnumaa Paikre prügila ning taaskasutatavate jäätmete osas kõik jäätmete taaskasutusega tegelevad ettevõtted.

Jäätmeveo korraldusega seotud ülesanded kehtestatakse Vigala vallas ettevalmistamisel oleva “Vigala valla jäätmehoolduseeskiri”, millega sätestatakse jäätmekäitluse korraldus ja tehnilised nõuded.

6. EESMÄRKIDE REALISEERIMINE

6.1. Vigala valla õigusaktid

Üleriigilist seadusandlust täpsustavad kohaliku omavalitsuse õigusaktid, mille hulgast on jäätmekäitluse korraldamise aspektist olulisem jäätmehoolduseeskiri. Korraldatud jäätmeveoga seotud ülesanded Vigala vallas kehtestatakse ettevalmistamisel oleva Vigala valla jäätmehoolduseeskirjaga, milles sätestatakse:

- jäätmekäitluse ja jäätmete hoidmise korralduse ning sellega seotud tehnilised nõuded, nagu kogumismahutite tüüp, materjal, suurus, konteinerite alus ja paiknemine;
- jäätmetest tervisele ja keskkonnale tuleneda võiva ohu vältimise või kui see pole võimalik, siis vähendamise meetmed, sealhulgas olmejäätmete regulaarne äravedu tiheasustusalt vähemalt üks kord kuu jooksul;
- kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil jäätmeveo piirkondade loetelu, kus liitumine korraldatud jäätmeveoga on kohustuslik;
- korraldatud jäätmeveoga hõlmamata jäätmete käitlemise nõuded;
- elanikelt kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõtjale üleandmise korra;
- kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil tervishoiu- ja veterinaarteenuse osutaja jäätmete käitlemise korra;
- korraldatud jäätmeveoga hõlmamata ehitus- ja lammutusprahi käitlemise nõuded;
- jäätmete kogumiskoha või -kohad, kuhu tuleb korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmed nende edasivedamiseks toimetada;
- järelevalve korralduse jäätmekäitluse üle kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil;
- kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvate jäätmekäitluskohtade järelehoolduse nõuded.

6.2 Vigala valla ülesanded

Vigala valla ülesanded piirkonna jäätmehoolduse arendamisel ning käesolevas jäätmekavas püstitatud eesmärkide saavutamisel on järgmised:

- 1) määratleda ning viia läbi vajalikud planeeringulised protseduurid jäätmekäitluskohtade rajamisel
- 2) kindlustada olmejäätmeveo tingimustes jäätmete kogumiseks ja veoks ettenähtud transpordivahendite ligipääsu kõikidele jäätmevaldajatele. Eelkõige talvetingimustes korrapärast lumetõrjet ning üldist teedevõrgu seisukorda
- 3) kontrollida jäätmeveo määratud jäätmekäitlustingimuste täitmist.
- 4) võtma vastu volikogu määruse, kus on määratud kindlaks: veopiirkond, veetavad, eeldatavad jäätmekogused, jäätmekäitluskohad, eri- või ainuõiguse kestus, veotingimused, jäätmeveo teenustasu piirmäär

6.3 Jäätmetekitaja ülesanded

Lisaks *Jäätmeseaduses* ja selle alamõigusaktides toodud üldistele jäätmehooldusalastele nõuetele peavad Vigala vallas tegutsevad ettevõtted ja asutused järgima järgmisi täiendavaid jäätmekäitlusega seotud kohustusi:

- puidutööstusettevõtted peavad kasutama oma tootmises tehnoloogiat, mis võimaldab maksimaalselt taaskasutada tekkivaid puidujäätmeid
- meditsiiniasutused ja –ettevõtted peavad kasutama tekkinud jäätmete kogumiseks spetsiaalseid kogumiskonteinereid ning vastu võtma ettevõtte jäätmekäitluseeskirja, kus on toodud ettevõtte või asutuse poolt läbiviidava jäätmekäitluse kirjeldus, töötajate tegevus ja vastutus, jäätmekäitlusettevõtte millisele jäätmed üle antakse.
- jäätmetekitaja, kellel tekib aastas rohkem kui 10 tonni tavajäätmeid või 100 kg ohtlikke jäätmeid, peab esitama oma tegevuskohajärgsele kohalikule omavalitsusele, aasta lõpul aruande, kus on näidatud jäätmete liikumine möödunud aasta jooksul.
- autoremondi, -hoolduse või lammutamisega tegelevad ettevõtted peavad sõlmima, tekkinud ohtlike jäätmete (vanaõlid, jahutusvedelikud, akud jne) üleandmiseks ohtlike jäätmete käitlusettevõttega jäätmekäitlemislepingu.
- juriidilistelt isikutelt ei nõuta jäätmeloa olemasolu, vastavalt Keskkonnaministri määrusega nr 21, 21.04.2004.a „*Teatud liiki ja teatud koguses tavajäätmete, mille vastava käitlemise korral pole jäätmeloa omamine kohustuslik, taaskasutamine või tekkekohas kõrvaldamise nõuded*“
- eeltoodud punktis käsitletud jäätmetekitajad on kohustatud ennast registreerima Raplamaa Keskkonnateenistuses, esitades Keskkonnaministri määruses nr 18, 20.04.2004 „*Jäätmeloa omamise kohutusest vabastatud isiku või tavajäätmete vedajate teate ja registreerimisetõendi*“ (RTL 49, 844, 2004)
- Ettevõtted, mis alustavad oma tegevust Vigala vallas, peavad vajadusel (vallvalitsuse nõudel) omavalitsusest tegevus- või kauplemisluba taotledes esitama lisaks muudele dokumentidele ettevõtte jäätmekava, kus on toodud põhjalik ülevaade kavatsetavast jäätmehooldusest
- ettevõtted, millised juba tegutsevad Vigala valla haldusterritooriumitel, peavad koostama oma ettevõtte jäätmekava ning esitama selle kooskõlastamiseks oma tegevuskohajärgsele omavalitsusele.

6.4 Jäätmehoolduse arendamise rahastamine

Jäätmekäitluse finantseerimine toimub Vigala vallas järgmiselt:

- ettevõtted maksavad ise kõikide ettevõttes tekkinud jäätmete käitlemise eest
- elanikud maksavad olmejäätmete käitlemise eest teenustasu jäätmekäitlusettevõttele
- valla eelarvest finantseeritakse kodumajapidamistes tekkinud ohtlike jäätmete kogumist ja käitlemist ning kogumiskampaaniate korraldamist

6.5 Jäätmevaldajate register.

Jäätmeseaduse §69 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse organ asutama oma määrusega jäätmevaldajate registri ning kehtestama registri pidamise korra. Jäätmevaldajate registri pidamise eesmärgiks on tekitada omavalitsusele ülevaade kõikidest piirkonna jäätmetekitajatest, nende poolt tekitatavatest jäätmeliikidest ja kogustest.

Jäätmevaldajate registris võiks kajastuda järgmised andmed:

- jäätmetekitaja nimi
- jäätmetekitaja aadress
- eraisikust jäätmetekitaja puhul kasutatav elamutüüp
- jäätmetekitaja asukoht korraldatud olmejäätmeveo piirkonnas ning piirkonna tasand (I või II tasand)

- I ja II tasandi piirkonna jäätmetekitajate puhul kasutatava konteineri tüüp
- jäätmeveo sagedus
- kogutud jäätmekogus
- andmed jäätmeveost ajutise vabastamise kohta

Kõik piirkonnas tegutsevad jäätmekäitlusettevõtted peavad tegevuskohajärgsele omavalitsusele kord kvartalis andma eeltoodud andmeid oma klientide kohta. Taaskasutatavate jäätmete käitlejad peavad esitama kogutud jäätmeliikide ja –koguste kohta kogumiskohtade järgi.

7. Tegevuskava eesmärkide realiseerimiseks 2007 – 2010

	Tegevus	Teostamise aeg	Maksumus	Märkused: (rahastaja, korraldaja, vastutaja)
1.	Jäätmeveo korraldamine			
1.1	Vigala valla jäätmehoolduseeskirja koostamine	2007 - 2008		KOV
1.2	Jäätmevaldajate registri asutamine	2007-2008		KOV
1.3	Segaolmejätmete kogumiseks ja veoks korraldatud jäätmeveo konkursi läbi viimine	2008		KOV
1.4.	Jäätmetekitajatega lepingute sõlmimine	2008		Jäätmekäitlusettevõte
1.5	Ehitus- ja lammutusjätmete tekke kontrolli alla saamiseks siduda ehituslubade väljastamine jäätmearuandluse kohustusega	2007 - ... pidevalt		KOV
2.	Segaolme- ja taaskasutatavate jätmete kogumine			
2.1	Kompaksetesse asumitesse segaolmejätmete konteinerite paigaldamine	2008		Jäätmekäitlusettevõte
2.2	Pakendijätmete kogumiskonteinerite võrgustiku rajamine, laiendamine	2008		Eesti Pakendiringlus, ETO, KOV, Jäätmekäitlusettevõte
2.3	Suuremõtmeliste ja elektroonikaseadmete korrapärased kogumisringid	Pidevalt, üks korda aastas		KOV
2.4	Orgaaniliste jätmete kogumiskonteinerite paigaldamine kortermajade juurde	2008-2009		Jäätmekäitlusettevõte
2.5	Vigala valda jäätme punkti rajamine	.....		KOV, KIK
3.	Ohtlike jätmete kogumine			
3.1	Regulaarsed kogumisringid ohtlike jätmete kogumiseks elanikelt	Iga aasta		KOV, KIK, Jäätmekäitlusettevõte
3.2	Patareide kogumispunkt valla põhikoolide ja/või kaupluste juurde	2008		KOV
4.	Elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine			
4.1	Infooldikute koostamine ja levitamine valla elanike seas	pidevalt		KOV, KIK

4.2	Vallalehes keskkonnaalaste artiklite avaldamine	pidevalt		Keskkonnaspetsialist
4.3	Keskkonnateadlikkuse tõstmise projektides osalemine; info- ja teabepäevade korraldamine	pidevalt		KOV, vallakoolid, -lasteaiad, asutused. KIK
5.	Ebaseaduslike jäätmeladestuspaikade sulgemine			
5.1	Ebaseaduslike jäätmete mahapanekukohtade korrastamine, võimalusel juurdepääsu sulgemine	2007 – 2008, pidevalt		KOV, reostaja, KIK
6.	Ettevõtete jäätmehoolduse korraldamine	2007-2008		
6.1	Ettevõtete jäätmekavade ja jäätmehoolduseeskirjade koostamine	2008		Ettevõtjad
6.2	Jäätmekäitlusnõuete sidumine ehitus- ja tegevuslubadega	2007-2008		KOV
6.3	Ohtlike jäätmete üleandmise lepingu sõlmimise kohustus	2008		Ettevõtjad

Kasutatud kirjandus

1. Jäätmeseadus, RTI, 26.02.2004, 9, 52.
2. Keskkonnajärelevalve seadus, RTI, 10.12.1997, 86, 1460.
3. Pakendiseadus, RTI, 06.05.2004, 41, 278.
4. Veeseadus, RTI, 21.04.2004, 28, 190.
5. Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2010.
6. Üleriigiline jäätmekava, RTI, 23.12.2002, 104, 609.
7. Vabariigi Valitsuse 6.04.2004 määrus nr 102 „Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu“, RTI 12.04.2004, 23, 155.
8. Vabariigi Valitsuse 26.04.2004 määrus nr 122 „Jäätmete tekitamiseks jäätmeluba vajavate tegevusvaldkondade tegevuste täpsustatud loetelu ning tootmismahud ja jäätmekogused, mille puhul jäätmeluba ei nõuta“, RTI 28.04.2004, 31, 212.
9. Vabariigi Valitsuse 06.04.2004 määrus nr 103 „Jäätmete ohtlike jäätmete hulka liigitamise kord“, RTI 12.04.2004, 23, 156.
10. Keskkonnaministri 26.04.2004 määrus nr. 27 „Ohtlike aineid sisaldavate patareide ja akude käitlusnõuded“. RTL, 28.04.2004, 53, 900.
11. Keskkonnaministri 21.04.2004 määrus nr 23 „Vanaõli käitlusnõuded“. RTL, 28.04.2004, 49, 849.
12. Sotsiaalministri 17.03.1997 määruse nr. 9 „Käibelt kõrvaldatud ravimite käitlemise kord“. RTL, 19.05.1997, 73, 412.
13. Vigala Vallavolikogu 25.06.2004 määrus nr 15 „Vigala valla korra eeskiri”
14. Vigala Vallavolikogu 19.03.2004 määrus nr 5 „Vigala valla arengukava 2004-2008 vastuvõtmine“.
15. Vigala Vallavolikogu 30.04.04 määrus nr 9 “Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava”
16. Raplamaa jäätmekava, 2006.
17. Järvakandi valla jäätmekava 2006-2010
18. Jäätmekava koostamise juhend
19. Lihula valla jäätmekava, 2005-2010
20. Märjamaa valla jäätmekava 2006-2010, Paide 2005, MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus
21. Üleriigiline jäätmekava 2002, RT I 2002, 104, 609